

Chceme vůbec zachovat naši krajinu pro další generace?

Zástupci Agentury ochrany přírody a krajiny a Ministerstva životního prostředí se na začátku března sešli v Lanžhotě, aby spolu s místními obyvateli projednali problematiku vyhlášení CHKO v oblasti Soutoku a na území mezi Břeclaví a Novými Mlýny. Z diskuse vyplynulo, že místní občané nejlépe vědí, jak chránit tak hodnotné území a nepotřebují úředníky z Prahy, aby jim radili. Jako občan Lanžhota se tedy ptám, jaké jsou možnosti ochrany našeho kraje? Pokud nejsme vlastníci pozemku, hospodařícím subjektem nebo členem vládnoucí politické strany, ve které bychom mohli prosadit svůj názor, jsou možnosti velice mizivé.

Občané jsou malí páni

V dobách minulých lidé kosili své louky, starali se o svá políčka a pásli dobytek i v místních lesích. Tyto generace hospodářů formovaly tvář zdejší krajiny a dědictví jejich práce je viditelné dodnes. S nástupem průmyslu a nových technologií v hospodaření lidé ztráceli zájem o práci v zemědělství. Mnohé z jednotlivých pozemky byly sceleny ve velké lány a přeměněny na ornou půdu. Remízky a meze, do té doby v krajině běžné, padly za oběť zemědělské kolektivizaci.

Možnosti našich předků zabránit činům ničícím nejen tuto krajinu, byly zanedbatelné. Dodnes slyším věty vzpomínající na početné aleje, remízky, meze a solitérní stromy, které zmizely z volné krajiny.

Lidé mají všeobecně známou vlastnost, více mluví než dělají. Proto jsem se za sebe rozhodl přispět zdejší krajině výsadbou aleje podél jedné z lanžhotských polních cest. Získal jsem souhlas vlastníků pozemků, ale zemědělské družstvo, které má pozemky pronajaté, s výsadbou nesouhlasí.

V budoucnu zde mohla vyrůst krásná alej. Výsadba by mohla být provedena za pomoci místních obyvatel, kteří by se na svých procházkách mohli, stejně jako já, radovat z růstů nových stromů.

Na základě nesouhlasu zemědělského družstva, kterému by vznikla újma na úrodě plodin, nebude výsadba realizována. Jaké jsou tedy možnosti nás občanů ovlivňovat krajinu, která nám nepatří a ani ji nevyužíváme?

Pražáky „nějaký Lanžhot“ nezajímá

Převážná část této krajiny však není tvořena zemědělskou, ale lesní půdou. Lesní půdou, která je v poslední době chápána převážně jako zdroj dříví. Na lokalitě, která je součástí životů místních občanů, se neúnosně kácí. A já se musím zase zeptat. Jsou to lanžhotští občané, kteří o tom rozhodují? Odpověď zní ne. Lužní lesy kolem Lanžhota, až k soutoku Moravy a Dyje, jsou majetkem státu a hospodaří na nich lesní závod Židlochovice. Lesní závod Židlochovice je zodpovědný Lesům České republiky, které mají sídlo v Hradci Králové, a Lesy České republiky jsou zase organizační jednotkou ministerstva zemědělství. Vypadá to tedy, že o naší lokalitě se rozhoduje nejprve v Praze, pak v Hradci Králové, Židlochovicích a úplně naposled na Lanžhotském záměčku (polesí Soutok).

Přítom existují způsoby jak v našich lesích hospodařit šetrně a lesníci z Lanžhotského záměčku ví jak na to. Vrátili do našeho lesa vodu, která mu byla odebrána vodohospodářskými úpravami, a lokalitu znají lépe než kdokoli jiný. Ti samí lesníci jsou však v první řadě zaměstnanci, povinni plnit příkazy jejich chleboďárců, i když s nimi nemusí vždy plně ztotožňovat. Na židli, kde se rozhoduje o tom jak a v jakém rozsahu lesy využít, bude za pár roků sedět někdo jiný. A stejně jako jeho předchůdce ho nebude trápit „jak to vypadá tam někde dole v Lanžhotě“.

Lidé CHKO nechtějí z neznalosti

Monopol hospodaření ministerstva zemědělství by mohl být oslaben prosazením záměru ministerstva životního prostředí, které v loňském roce představilo záměr na vyhlášení chráněné krajinné oblasti. Záměr vyhlásit na území, kam spadá i katastr Lanžhota, chráněnou krajinnou oblast, je především krokem jak zajistit trvale udržitelné hospodaření a zachovat tuto krajinu dalším generacím. Chráněná krajinná oblast však nemá podporu obcí ani občanů. Všeobecné nevole

nepolevuje ani po četných jednáních, které probíhají se zástupci ochrany přírody a místními obyvateli.

Já osobně věřím v myšlenku chráněné krajinné oblasti, jako kompromisu mezi přírodou a hospodařením. Chráněná krajinná oblast by zachovala všechny druhy hospodaření na lokalitě, omezila by jen jeho nešetrné způsoby. Běžných občanů se záměr dotkne minimálně, a to především u aktivit, které jimi nebyly prováděny doposud, táboření, trhání vzácných rostlin apod.

I já jsem ovšem skeptický ke sloům politiků a ochránců, které mi nedávají záruky, že se pravomoci z jednoho pražského ministerstva jen nepřelijí na jiné a o věcech zdejších bude rozhodovat člověk neznalých místních poměrů. Přitom by stačilo tak málo. Srozumitelně a závazně říct, co bude znamenat vyhlášení chráněné krajinné oblasti, pro místní obyvatele a hospodáře v budoucích letech. Neohánět se přitom zákonem o ochraně přírody, který je příliš obecný, ale dobrou znalostí území a místních poměrů. Toho vysvětlení se doposud občané od zástupců ochrany přírody nedočkali a pokud se to nezmění, nelze očekávat zvrát v postojích odpůrců chráněné krajinné oblasti. Což bohužel nemusí být výhra, ale naopak prohra v boji za zachování naší krajiny.

Ing. Filip Šálek

Autor je občanem Lanžhota